

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10 i 3/23), na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 28. sjednici, održanoj dana 20.07.2023. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Mišljenje Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona o Prijedlogu Strategije zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030), broj: 09-30-10690-1/23 od 12.07.2023. godine, koji je kantonalnim skupštinama dostavljen na mišljenje od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

II.

Zaključak sa Mišljenjem iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Amra Mehmedić

Broj: 02-_____/23

Datum, 20.07.2023. godine

Z e n i c a

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,

1x Stručna služba Skupštine,

1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA RAD,
SOCIJALNU POLITIKU I
IZBJEGLICE

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA - DOBOJ CANTON
MINISTRY OF LABOR, SOCIAL
AFFAIRS,
THE DISPLACED & REFUGES

ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
VLADA
n/r Premijera
n/r Sekretara

Broj: 09-30-10690-1/23
Zenica, 12.07.2023. godine

PREDMET: Mišljenje o Prijedlogu Strategije zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030), dostavlja se

Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je aktom broj: 03-30/9-2272/23 JKB od 23.06.2023. godine Skupštinama kantona dostavilo tekst Prijedloga Strategije zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030), (u daljem tekstu: Prijedlog Strategije), radi davanja mišljenja na predloženi tekst, budući da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona, u skladu sa članom III.2. i III.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Aktom Stručne službe Skupštine Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-30-10690-1/23 od 05.07.2023. godine, ovom ministarstvu je kao resornom dostavljen na mišljenje tekst Prijedloga Strategije.

Nakon razmatranja dostavljenog teksta Prijedloga Strategije ovo ministarstvo u okviru svoje nadležnosti daje sljedeće:

MIŠLJENJE

U samom nazivu Prijedloga Strategije potrebno je uskladiti period trajanja iste budući da je prva polovina 2023. godine završena i da se do kraja 2023. godine ne može očekivati početak primjene Strategije zapošljavanja, te predlažemo da se isti koriguje na period 2024. – 2030. godina., kao što je to definisano i u dodatku 1-Operativna matrica u dijelu ROK-početak/kraj.

U dijelu I- Analiza stanja, pod 3.1. Makroekonomske i sektorske politike, kada se radi o karakteristikama fiskalne politike Federacije za period 2020.-2022. godine, odnosno o poreskom opterećenju ličnog dohotka na području Federacije Bosne i Hercegovine, smatramo da je u samom tekstu potrebno naglasiti da su izmjene koje su navedene u smislu smanjenja kumulativne stope doprinosa i izmjene stope oporezivanja ličnog dohotka još uvijek u Parlamentarnoj proceduri, te se ne može sa sigurnošću konstatovati da će procenti navedeni u Prijedlogu Strategije kao takvi biti i usvojeni.

U dijelu I- Analiza stanja, pod 3.2. Obrazovanje i politika osposobljavanja potrebno je dodati i kategoriju neformalnog obrazovanja i samostalno stečenih vještina, odnosno vještina stečenih van institucionalnog okvira obrazovanja, a koje su tražene na tržištu rada. Za tu kategoriju

je potrebno osmisлити model priznavanja kompetencija, eventualno kroz organizovanje periodičnih testiranja, te izdavanja sertifikata o osposobljenosti za obavljanje određenih poslova koji zahtijevaju specifične kvalifikacije, kako bi se nezaposlene osobe mogle brže integrisati na tržište rada, te koristiti stečene vještine. Ovo posebno iz razloga što samim uvrštavanjem ove kategorije nezaposlenih osoba u tradicionalni način osposobljavanja produžava se vrijeme čekanja na zaposlenje, često je to i skuplji način na koji se dolazi do potvrde o osposobljenosti za obavljanje nekog radnog mjesta ili o dokazivanju da nezaposlena osoba posjeduje određene kompetencije za isto. Ovakav prijedlog podrazumijeva jasno definiranje i nadležnog organa za testiranje osoba sa stečenim neformalnim obrazovanjem i kompetencijama koje proizilaze iz istog, kao i certifikovanje takvih kompetencija.

U dijelu I- Analiza stanja, pod 3.3.2. Pasivne politike tržišta rada - koji se odnosi na Zakone u Federaciji koji uređuju pitanja socijalne zaštite potrebno je navesti da se radi o federalnim propisima i to: Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom i Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica, budući da sam duh teksta ukazuje da se vjerovatno misli na naknade koje proizilaze iz ovih zakona. Ova sugestija je data s ciljem preciziranja o kojoj vrsti posebnih i jednokratnih novčanih pomoći se radi, posebno iz razloga što se prethodno navodi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, te se većina dokumenta zasniva na istom.

U dijelu II – Strateški ciljevi, prvi i drugi uži cilj, a vezano i za dio I – pod 4. Identifikacija problema i prioriteta u sferi politike identificiran je problem neformalnog zapošljavanja, međutim nisu dati prijedlozi za rješavanje istog. Ovdje predlažemo da se kao očekivani izlazni rezultat definiše povećanje broja zaposlenih nakon tranzicije iz neformalne ekonomije (kao vrsta mjerljivog indikatora realizacije same mjere).

Takoder predlažemo da se u ovom dijelu definiše i kategorija samozaposlenih u neformalnoj ekonomiji. Ukoliko kao prvi korak ka njihovoj tranziciji u formalnu, odnosno legalnu ekonomiju ne bi bio sistem kažnjavanja putem inspeksijskih nadzora nego sistem podsticanja njihovog ulaska na privredno tržište i tržište rada, putem savjetovanja, mogućnosti apliciranja na razne projekte (pisanje biznis planova, podsticaj za otvaranje novih subjekata, besplatnih savjetovanja u vođenju novootvorenih subjekata, oslobađanja od fiskalnih nameta novootvorenih privrednih subjekata određeni period) time bi se osnažilo legalizovanje poslovnih procesa, otvaranje novih radnih mjesta, a samim tim i jačanje privrede u cjelini i smanjenje nezaposlenosti.

U dijelu II pod 3. Ključni pokazatelji – Ishod 3.1. Koncept, pružanje, praćenje i evaluacija usluga zapošljavanja i aktivnih programa tržišta rada unaprijeđeni su i olakšavaju tranziciju na rad, u dijelu koji se odnosi na povećanje uključenosti žena u aktivno učešće u tržište rada, potrebno je kao strateški cilj uvrstiti i dostupnost predškolskog obrazovanja u svim dijelovima Federacije BiH i svakom djetetu, kako bi se stvorili preduslovi uskladenosti obaveza prema porodici, socijalno-ekonomski momenat i karijerni ciljevi žena, kako kroz dostupnost predškolskog obrazovanja, odnosno stvaranje preduslova na smanjenje lista čekanja na upis, tako i na subvencioniranje predškolskog obrazovanja za porodice sa djecom na nivou Federacije. Ovakav strateški pristup bi mogao biti motivirajući faktor za nezaposlene žene, čime iste nebi bile u situaciji da biraju između karijere i odgoja djece zbog nemogućnosti korištenja usluga predškolskih ustanova ili nemogućnosti plaćanja istih zbog minimalnih primanja.

Takoder, u istom dijelu, predlažemo da se kao obaveza poslovnim subjektima uvrsti da vrše prijem na obavljanje učeničke/studentске prakse, kao i na stručno osposobljavanje nezaposlenih osoba bez radnog iskustva, s ciljem stvaranja preduslova za jačanje kompetencija i osposobljenosti za rad kroz praktičnu primjenu stečenih znanja.

Na kraju želimo napomenuti da se podaci o broju ekonomski aktivnog i neaktivnog stanovništva, i udio žena/muškaraca u ukupnom broju nezaposlenih osoba u dijelu I, pod 2.3.1. Aktivnost radno sposobnog stanovništva ne podudara sa podacima iz dijela I, pod 2.3.4. Trendovi nezaposlenosti, kao ni sa zvaničnim podacima publikovanim od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje kao najrelevantnije institucije u oblasti evidencije nezaposlenosti.

Na kraju, a imajući u vidu značaj samog strateškog dokumenta, ističemo da bi bilo dobro da je predlagač prije dostavljanja teksta Prijedloga Strategije, uključio i sve relevantne nosioce procesa na tržištu rada od lokalnog, preko kantonalnog do federalnog nivoa ili barem ostavio duži rok za dostavu mišljenja na tekst Prijedloga Strategije kako bi isti bio i predmetom razmatranja Ekonomsko-socijalnih vijeća formiranih na nivou kantona, ali i Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport budući da su određene cjeline Prijedloga Strategije usko vezane za nadležnost istog.

Ovo posebno iz razloga što sve naprijed nabrojane okolnosti neminovno ukazuju na nužnost refomisanja kompletnog sistema tržišta rada, čime bi se osiguralo da se stvore preduslovi za jačanje ekonomskog razvoja Federacije BiH, povećanje zaposlenosti i sprečavanje odlaska kvalifikovane radne snage na druga tržišta rada.

S poštovanjem.

 Dostavljeno:

1x Naslov

1x a/a

 MINISTAR
Zlatko Jelić